

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ഏകവിംശഃ സർഗഃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

## ॥ ഏകവിംശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമസ്യ സമുദ്രതഃ കൂശാനാസ്തീര്യ ദിനത്രയം യാവദുപവേശനം  
തത്ത്വോപി സ്വാത്മാനമദർശയതഃ സമുദ്രസ്യോപരി കുപിതേന  
ശ്രീരാമേണ ബാണപ്രഹാരേണ തസ്യ വിക്ഷോഭണം

തതഃ സാഗരവേലായാം  
ദർഭാനാസ്തീര്യ രാഘവഃ |  
അഞ്ജലിം പ്രാങ്മുഖഃ കൃത്വാ  
പ്രതിശിശ്യേ മഹോദധേഃ || 6.21.1 ||

ബാഹും ഭുജംഗഭോഗാദ -  
മുപധായാരിസുദനഃ |  
ജാതരുപമയൈശ്ചൈവ  
ഭൂഷണൈർഭൂഷിതം പുരാ || 6.21.2 ||

മണികാഞ്ചനകേയൂര -  
മുക്താപ്രവരഭൂഷണൈഃ |  
ഭുജൈഃ പരമനാരിണാ -  
മഭിമൃഷ്ടമനേകധാ || 6.21.3 ||

ചന്ദനാഗുരുഭിശ്ചൈവ  
പുരസ്താദഭിസേവിതം |

ബാലസൂര്യപ്രകാശൈശ്ച  
ചന്ദനൈരുപശോഭിതം || 6.21.4 ||

ശയനേ ചോത്തമാംഗേന  
സീതായാഃ ശോഭിതം പുരാ |  
തക്ഷകന്യേവ സംഭോഗം  
ഗംഗാജലനിഷേവിതം || 6.21.5 ||

സംയുഗേ യുഗസങ്കാശം  
ശത്രുണാം ശോകവർധനം |  
സുഹൃദാം നന്ദനം ദീർഘം  
സാഗരാന്തവ്യപാശ്രയം || 6.21.6 ||

അന്യതാ ച പുനഃ സവ്യം  
ജ്യാഘാതവിഹതത്വചം |  
ദക്ഷിണോ ദക്ഷിണം ബാഹും  
മഹാപരിഘസന്നിഭം || 6.21.7 ||

ഗോസഹസ്രപ്രദാതാരം  
ഹൃപധായ ഭുജം മഹത് |  
അദ്യ മേ തരണം വാഥ  
മരണം സാഗരസ്യ വാ || 6.21.8 ||

ഇതി രാമോ ധൃതിം കൃത്വാ  
മഹാബാഹുർമഹോദധിം |  
അധിശിശ്യേ ച വിധിവത്  
പ്രയതോ നിയതോ മൂനിഃ || 6.21.9 ||

തസ്യ രാമസ്യ സുപ്തസ്യ  
കുശാസ്തീർണേ മഹീതലേ |

നിയമാദപ്രമത്തസ്യ  
നിശാസ്ത്രീസ്രോദ്ദിജ്ജമതുഃ || 6.21.10 ||

സ ത്രിരാത്രോഷിതസ്തുത്ര  
നയജ്ഞോ ധർമവത്സലഃ |  
ഉപാസത തദാ രാമഃ  
സാഗരം സരിതാം പതിം || 6.21.11 ||

ന ച ദർശയതേ രൂപം  
മന്ദോ രാമസ്യ സാഗരഃ |  
പ്രയതേനാപി രാമേണ  
യഥാർഹമഭിപൂജിതഃ || 6.21.12 ||

സമുദ്രസ്യ തതഃ ക്രുദ്ധോ  
രാമോ രക്താന്തലോചനഃ |  
സമീപസ്ഥമുവാചേദം  
ലക്ഷ്മണം ശുഭലക്ഷണം || 6.21.13 ||

അവലേപഃ സമുദ്രസ്യ  
ന ദർശയതി യഃ സ്വയം |  
പ്രശമശ്ച ക്ഷമാ ചൈവ  
ആർജവം പ്രിയവാദിതാ || 6.21.14 ||

അസാമർഥ്യഫലാ ഹ്യേതേ  
നിർഗുണേഷു സതാം ഗുണാഃ |  
ആത്മപ്രശംസിനം ദുഷ്ടം  
ധൃഷ്ടം വിപരിധാവകം || 6.21.15 ||

സർവത്രോത്സൃഷ്ടദണ്ഡം ച  
ലോകഃ സത്കുരുതേ നരം |

ന സാഗ്ലാ ശക്യതേ കീർത്തി -  
ർന സാഗ്ലാ ശക്യതേ യശഃ ||6.21.16 ||

പ്രാപ്തും ലക്ഷ്മണ ലോക്യേന്ദ്രി -  
ഞ്ജയോ വാ രണമൂർധനി |  
അദ്യ മദ്ബാണനിർഭഗൈ -  
ർമകരൈർമകരാലയം ||6.21.17 ||

നിരുദ്ധതോയം സൗമിത്രേ  
പ്ലവദ്ഭിഃ പശ്യ സർവതഃ |  
ഭോഗിനാം പശ്യ ഭോഗാനി  
മയാ ഭിന്നാനി ലക്ഷ്മണ ||6.21.18 ||

മഹാഭോഗാനി മത്സ്യാനാം  
കരിണാം ച കരാനിഹ |  
സശംഖശുക്തികാജാലം  
സമീനമകരം തഥാ ||6.21.19 ||

അദ്യ യുദ്ധേന മഹതാ  
സമുദ്രം പരിശോഷയേ |  
ക്ഷമയാ ഹി സമായുക്തം  
മാമയം മകരാലയഃ ||6.21.20 ||

അസമർഥം വിജാനാതി  
ധിക് ക്ഷമാമീദൃശേ ജനേ |  
ന ദർശയതി സാഗ്ലാ മേ  
സാഗരോ രൂപമാത്മനഃ ||6.21.21 ||

ചാപമാനയ സൗമിത്രേ  
ശരാംശ്യാശീവിഷോപമാൻ |

സമുദ്രം ശോഷയിഷ്യാമി  
പദ്ഭ്യാം യാന്തു പ്ലവംഗമാഃ || 6.21.22 ||

അദ്യാക്ഷോഭ്യമപി ക്രുദ്ധഃ  
ക്ഷോഭയിഷ്യാമി സാഗരം |  
വേലാസു കൃതമർയാദം  
സഹസ്രോർമിസമാകുലം || 6.21.23 ||

നിർമർയാദം കരിഷ്യാമി  
സായകൈർവരുണാലയം |  
മഹാർണവം ക്ഷോഭയിഷ്യേ  
മഹാദാനവസങ്കുലം || 6.21.24 ||

ഏവമുക്ത്യാ ധനുഷ്ഠാണിഃ  
ക്രോധവിസ്ഫോരിതേക്ഷണഃ |  
ബഭൂവ രാമോ ദുർധർഷോ  
യുഗാന്താഗ്നിരിവ ജ്വലൻ || 6.21.25 ||

സമ്പീഡ്യ ച ധനുർഘോരം  
കമ്പയിത്യാ ശരൈരർജുഗത് |  
മുമോച വിശിഖാനുഗ്രാൻ  
വജ്രാനിവ ശതക്രതുഃ || 6.21.26 ||

തേ ജ്വലന്തോ മഹാവേഗാ -  
സ്തേജസാ സായകോത്തമാഃ |  
പ്രവിശന്തി സമുദ്രസ്യ  
ജലം വിത്രസ്തപന്നഗം || 6.21.27 ||

തോയവേഗഃ സമുദ്രസ്യ  
സമീനമകരോ മഹാൻ |

സ ബഭൂവ മഹാഘോരഃ  
സമാരുതരവസ്തമാ || 6.21.28 ||

മഹോർമിമാലാവിതതഃ  
ശംഖശുക്തിസമാവൃതഃ |  
സധൂമഃ പരിവൃത്തോർമിഃ  
സഹസാസീൻമഹോദധിഃ || 6.21.29 ||

വൃഥിതാഃ പന്നഗാശ്ചാസൻ  
ദീപ്താസ്യാ ദീപ്തലോചനാഃ |  
ദാനവാശ്ച മഹാവീരയാഃ  
പാതാലതലവാസിനഃ || 6.21.30 ||

ഊർമയഃ സിന്ധുരാജസ്യ  
സനക്രമകരാസ്തമാ |  
വിന്ധ്യമന്ദരസങ്കാശാഃ  
സമുത്പേതൂഃ സഹസ്രശഃ || 6.21.31 ||

ആഘൂർണിതതരംഗഘൃഃ  
സംഭ്രാന്തോരഗരാക്ഷസഃ |  
ഉദ്വർതിതമഹാഗ്രാഹഃ  
സഘോഷോ വരുണാലയഃ || 6.21.32 ||

തതസ്തു തം രഘവമുഗ്രവേഗം  
പ്രകർഷമാണം ധനുരപ്രമേയം |  
സൗമിത്രിരുത്പത്യ വിനിഃശ്വസന്തം  
മാമേതി ചോക്ത്യാ ധനുരാലലംബേ || 6.21.33 ||

ഏതദ്വിനാപി ഹൃദധേസ്തവാദ്യ  
സമ്പത്സ്യതേ വീരതമസ്യ കാർയം |

ഭവദ്വിധാഃ ക്രോധവശം ന യാന്തി

ദീർഘം ഭവാൻ പശ്യതു സാധുവൃത്തം || 6.21.34 ||

അന്തർഹിതൈശ്ചാപി തഥാന്തരിക്ഷേ

ബ്രഹ്മർഷിഭിശ്ചൈവ സുരർഷിഭിശ്ച |

ശബ്ദഃ കൃതഃ കഷ്ടമിതി ബ്രുവദ്ഭി -

ർമാമേതി ചോക്ത്യാ മഹതാ സ്വരേണ || 6.21.35 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

യുദ്ധകാണ്ഡേ ഏകവിംശഃ സർഗഃ ||